

se, har det viist sig ved de Forhandlinger, der have fundet Sted ikke alene paa Rigsdagen, men ogsaa udenfor den, at der er saa Sager, hvor der har været saa mange forskellige Meninger om de enkelte Punkter som netop ved denne Sags Ordning. Et Hovedspørgsmaal er det, som ogsaa blev berørt af den sidste ærede Læser, hvor stort Omfang Loven overhovedet rettelig bør gives. § 1 i Lovforslaget siger, at Loven gjælder Haandværkere, Fabrikanter, Handlende og andre Næringsdrivende, naar de antage Personer under 18 Aar til Op-læring i deres Fag. Jeg tilstaa, at ogsaa for mig stiller det sig som meget tvivlsomt, om det ikke er at gaa for vidt, at udfæstede de Bestemmelser, som Loven skulde indeholde, til at gjælde navnlig ligeoverfor Handlende, ikke at tale om de andre Næringsdrivende. Dette sidste Begreb er overhovedet — tror jeg — temmelig vidtgaende og tildels noget vagt, saa at der vel endog kunde være Spørgsmaal om, hvad derved egentlig rettest skulde forstås. I en vis Forstand kan det jo ikke negtes, at enhver Agerbruger ogsaa er Næringsdrivende; men jeg antager dog ikke, det har været Meningen, at „Næringsdrivende“ i denne Lov skulde tages i en saa vidtgaende Betydning. Det bliver imidlertid noget tvivlsomt, hvad der skal indbefattes under dette Begreb, dog derved skal jeg ikke videre opholde mig. Der er ingen Tvivl om, hvad der skal forstås ved „Handlende“, og jeg skal indrømme, at i mangfoldige Forhold kan det være ganske naturligt at stille Forholdet mellem en Handelsprincipal og hans Lærlinge analogt med det Forhold, som finder Sted mellem Haandværkere og deres Lærlinge; men jeg tror paa den anden Side, at det ingenlunde gaar an at ville gennemføre det ligeoverfor alle Handlende. Det kan være, at det kan være paa sin Plads at give saadanne Bestemmelser, hvorom der her er Spørgsmaal, eller nogle tilsvarende Bestemmelser, forsaavidt man tænker paa Handlende i Kjøbstæderne. De Lærlinge, som de antage, komme jo tildels i et noget lignende Forhold til Kjøbmanden, som Lærlingen kommer i til sin Haandværksmester, forsaavidt de mange Gange optages i Kjøbmandens Hus, faae deres Kost der, ere undergivne hans Tilsyn, tildels hans Opdragelse foruden hans Velæring og saa fremdeles. Men det er aldeles ubefrideligt, at der er mange Handlende, der paa ingen Maade, saaledes som Forholdet nu engang er, paa saadan Maade træde i Forbindelse med Lærlinge som de af mig nu nævnte Provindskjøbmænd. Jeg tror, det vilde være ganske urimeligt, om man vilde give dette Lovforslags Bestemmelser. Anvendelse paa det Forhold, som finder Sted mellem de større Handlende, de saakaldte Grosserere her i Kjøbenhavn, Regel-lærere osv. og de Personer, som de antage som Lærlinge paa deres Kontor. Det vilde der være aldeles urimeligt at tænke paa en Tidsperiode af indtil 5 Aar, ligesom det vilde være urimeligt at

kræve Oprettelse af skriftlig Kontrakt med den Virkning af Overtrædelse af det Bud, som Lovforslaget indeholder. Naar jeg imidlertid nu har henledet Opmærksomheden paa § 1, skal jeg fremdeles gjøre den Bemærkning, at jeg forstaaer meget vel, hvorfor man har lagt Ansvar for Overtrædelse af Bestemmelsen i Paragrafen om skriftlig Kontrakts Oprettelse alene paa Principalen, Mesteren osv.; men jeg maa tilstaa, at jeg kan ikke forstaa mig med Bestemmelsen, forsaavidt den gaar ud paa, at den Omstændighed, at Bestemmelsen tilfidesættes, skal medføre, at Kontrakten ingen Gyldighed har. Det er nu overalt i vor Ret noget Uædvanligt, at man vil bevære en mundtlig Kontrakt Retssgyldighed. Om man nu end maatte mene, at i dette Forhold vil det være nødvendigt at betinge en Kontrakts fulde Gyldighed af, at den oprettes skriftlig, maa jeg tilstaa, at jeg ikke kan forstaa, at man vil lade Noget, der kun kan stemples som en Forseelse fra den ene Parts Side, føre til, at Kontrakten skal tabe sin Gyldighed ogsaa lige overfor den anden Part, saa at Forseelsen fra den ene Parts Side fører til, at Kontrakten skal tabe sin Gyldighed ogsaa over for den anden Part, der slet ikke har gjort sig skyldig i nogen Forseelse. Lovforslaget gaar ud fra, at det er Mesterens Pligt at sørge for, at der bliver oprettet skriftlig Kontrakt. Gjør han det ikke, saa skal han straffes efter Lovforslagets Bestemmelser herom. Men end ydermere skal den skriftlige Kontrakt, som er oprettet, ikke have nogen Gyldighed, og Følgen deraf vil altsaa blive, at saa vil heller ikke Lærlingen eller hans Familie kunne paastaa, at Mesteren skal være forpligtet til at holde sig Kontrakten efterrettelig. Dette kan, tror jeg, umulig forblive saaledes staaende. — Naar der i § 3 er sagt, at Læretidens Varighed i in et Tilfælde maa overligge 5 Aar, Prøvetiden efter § 5 derunder indbefattet, tror jeg ogsaa, at det er en Bestemmelse, som fortjener noget nærmere Overveelse. Den sidste ærede Læser syntes at mene, at det var i og for sig noget Forfærdeligt, at der skulde kunne oprettes bindende Kontrakter for saa lang Tid som 5 Aar. Jeg gjør nu i Forbigaaende opmærksom paa, at ved Siden af denne Grænse er der sat en anden, forsaavidt det hedder, at den ikke er forbindende for Lærlingen længere, end indtil han har opnaaet en Alder af 20 Aar, hvoraf fremgaar, at hvis Kontrakten er afsluttet, da han var i en Alder af henimod 18 Aar, bliver den ikke forbindende for ham i mere end lidt over 2 Aar. Men hvad der er væsentligere, er dette, at man ikke maa gaa ud fra den Forudsætning, at der her skædes noget aldeles Nytt og Udyt, forsaavidt Tælen er om Kontraktsforhold, der skulle være forbindende i en længere Aarrække. Det Nye, som der her væsentlig er Spørgsmaal om, er dette, at Kontrakten skal oprettes skriftlig foruden